

Internasjonale ansvars-skogtyper for Norge

Tom H. Hofton, notat, 6.3.2018, revidert 20.3.2018 (tatt inn huldrestrygnskog).

Bekkekløfter

Ansvarsnivå: høyt

Hovedkilder: DN 2006 brev, kløfterrapporten 2011, fakta-ark verne-evalueringa 2011, fakta-ark DN13-revisjon 2014

Alle typer i alle regioner, men størrelse, kompleksitet og verdi har betydning for hvor godt mangelen er dekket opp i hvert konkrete tilfelle.

Ravineskog

Ansvarsnivå: høyt

Raviner (av den typen som finnes i Norge) er nesten helt begrenset til Norge, Sverige og Canada. Ravineskog er derfor en internasjonal ansvarsskogtype for Norge. Dette gjelder spesielt gammelskog.

Fjellbjørkeskog (inkl. høgstaudebjørkeskog, kalkbjørkeskog)

Ansvarsnivå: høyt

Hovedkilder: Boreal løvskog-rapporten

Fjellbjørkeskogen, inkludert de nordlige bjørkeskoger i nordboreal sone, har sitt kjerneområde i Norge, Sverige, Nord-Finland og Kolahalvøya, med mer flekkvise forekomster på Island, Grønland og i et område på vestsida av Uralfjellenes nordlige del (Aas & Faarlund 1990). For Norge representerer således denne type skog en internasjonal ansvarstype. Ikke minst gjelder dette oseaniske og suboseaniske utforminger, og kalkbjørkeskog.

Gammel lavlandsgran-naturskog

Ansvarsnivå: middels til høyt

Gammel gran-naturskog og urskogsner granskog (med *Picea abies*) er generelt sjelden i Europa, og hovedsakelig begrenset til Norden, nordvest-Russland og fjellområder i Øst-Europa. Nord- og mellomboreal granskog finnes i urskogsner tilstand på store arealer i Russland (og i deler av nord-Finland og nord-Sverige), og er ikke ansvarsskogtype. Lavlandsgranskog (sørboreal og boreonemoral

skog) er vesentlig sjeldnere i lite påvirket tilstand på europeisk skala, og Norge antas å ha i hvert fall et visst internasjonalt ansvar for slik skog (i det minste utenfor Russland).

Kjerneregioner: deler av Oslo-Akershus, Buskerud, Telemark.

Huldrestrygranskog

Ansvarsnivå: høyt

Hovedkilde: DN13-revisjon faktaark

Stabilt humid gammel granskog (utenfor regnskogsregioner) karakterisert av store mengder skjeggjav og andre fuktighetskrevenne epifyttiske lav, med huldrestry som karakterart. Typen omfatter i første rekke humid suboseanisk høyereliggende granskog innenfor hovedutbredelsen til huldrestry på Østlandet.

Gammel kystgran-naturskog

(dvs. granskog i seksjon O2 og O3).

Ansvarsnivå: høyt

Hovedkilde: DN13-revisjon faktaark

Norge er eneste sted i verden der gran (*Picea abies*) naturlig har nådd havet og oseaniske vegetasjonsseksjoner. Gammel naturskog og urskogs nær granskog i klart og sterkt oseanisk seksjon finnes derfor globalt bare i Norge.

Boreal kalkgranskog ("taiga-kalkgranskog")

Ansvarsnivå: høyt

Kalkgranskog er vidt utbredt i mellom-Europa, men de boreale (mellom- og nordboreale utforminger) er kanskje helt begrenset til Norden og (trolig i mindre grad) nordvest-Russland. Et knippe kalkskogs-mykorrhizasopp synes å være helt eller i hovedsak begrenset til slik kalkgranskog, og er ikke kjent fra mellom-Europa.

Kjerneregioner: spesielt mye areal finnes i Nordland, men også deler av Nord-Trøndelag og spredt på indre Østlandet.

Gammel furu-naturskog og furu-urskog

Ansvarsnivå: moderat (mellom- og nordboreal), høyt (sørboreal og boreonemoral).

Sjelden skogtype internasjonalt, i Europa finnes størst arealer i nordvest-Russland, nord-Finland og delvis nord-Sverige, men også i deler av Norge (kjerneregioner: indre deler av Østlandet, indre Troms, Finnmark). Gammel lavlandsfuruskog (sørboreal og boreonemoral sone) er meget sjelden internasjonalt, og høyst trolig en norsk ansvarsskogtype (kjerneregioner: deler av Buskerud og Telemark).

Sandfuruskog

Ansvarsnivå: moderat

Sandfuruskog er sjelden internasjonalt, og nesten helt begrenset til Norden-Russland, med størst arealer i nord-Finland og nord-Sverige (nordvest-Russland ukjent). Norge har vesentlig mindre arealer, men typen må likevel anses som en internasjonal ansvarsskogtype.

Olivinfuruskog

Ansvarsnivå: høyt

Svært sjelden skogtype internasjonalt. I Norge finnes de fleste og største forekomstene i deler av Møre og Romsdal (først og fremst Sunnmøre).

Kalkfuruskog (kalkskog med *Pinus sylvestris*)

Ansvarsnivå: høyt

Hovedkilder: faggrunnlag

Kalkfuruskog er (i motsetning til kalkgranskog) sjelden i mellom-Europa, og Norge og Sverige har et internasjonalt ansvar for skogtypen.

Kystfuruskog

Ansvarsnivå: høyt

Hovedkilder: faggrunnlag (MFU), fakta-ark DN13-revisjon

Kystfuruskog er en av de mest utbredte og karakteristiske naturtypene i vestlige deler av Norge. Det er samtidig en type vi har et klart internasjonalt forvaltningsansvar for, inkludert flere ulike utforminger og en del typiske arter. Et betydelig antall lokaliteter er vernet og et enda større antall er registrert i naturtypekartlegginger.

Sammenblanding med andre naturtyper i basegrunnlaget medfører likevel usikkerhet i analysering av dataene.

Gammel naturskog og urskogs nær kystfuruskog (med *Pinus sylvestris*) finnes globalt trolig bare i Norge.

Gammel lavlandsblandingsskog

Ansvarsnivå: høyt

Hovedkilder: fakta-ark DN13-revisjon

Gammel lavlandsblandingsskog (både sørboreal og boreonemoral utforming) er en naturtype med meget stor verdi for biologisk mangfold (hotspot-habitat med et stort antall rødlistearter), begrenset utbredelse og høyt trusselnivå. I tillegg har trolig Norge et viktig internasjonalt ansvar for skogtypen (i det minste med den treslags sammensetning som finnes i Norge). Et særlig ansvar kan trekkes fram for gammel blandingsskog med furu og lauvtrær på Vestlandet.

Gammel boreal blandingsløvskog

Ansvarsnivå: høyt

Hovedkilder: fakta-ark i 2016-evalueringa, fakta-ark DN13-revisjon 2014

Spesielt liseskogene i Nord-Norge og på Vestlandet (utenfor granas naturlige utbredelse), men kanskje også hengebjørkskog, er internasjonale ansvarstyper for Norge.

Gammel almeskog

Ansvarsnivå: høyt

Gammel almeskog er truet i Europa, særlig pga. almesyken, som har hatt svært stor negativ effekt på treslaget over det meste av kontinentet. Deler av almeskogsregionene i Norge har helt eller delvis gått klar av dette, og resultatet er at Norge i dag har et internasjonalt ansvar for gammel almeskog. Særlig viktige kjerneregionene (med størst areal, og rikest arts mangfold) er indre fjordstrøk i Sogn og Fjordane og Møre og Romsdal, samt indre Oslofjord.

Gammel eikeskog og blandingsskog med gammel eik

Ansvarsnivå: høyt

Eikeskog er vidt utbredt i Europa, men gammel eikeskog er sjelden over hele kontinentet, og praktisk talt borte i store deler av eikas utbredelse i mellom-Europa. For gammel eik i skogmiljø har Norge antakelig de største gjenværende forekomstene i Europa (Sverige har mer gammel eik, men det meste står i kulturlandskap), og de norske restforekomstene er viktige internasjonalt.

Kjerneregioner: deler av Vestfold, Telemark, Aust-Agder.

Kalklindeskog

Ansvarsnivå: høyt

Hovedkilder: DN 2006 brev, kalklindeskog faggrunnlag

Kalklindeskog er en truet naturtype og har tyngdepunkt i Norge, slik at vi har et særlig internasjonalt ansvar for denne typen. Det er imidlertid potensielt en del kalklindeskog i fjellområdene i Sentral- og Øst-Europa.

Rik lind-hassel-skog

Spesielt oseaniske og suboseaniske utforminger på Vestlandet.

Boreal regnskog

Ansvarsnivå: høyt

Hovedkilder: DN 2006 brev, Boreal regnskog-kartleggingsrapport 1998

Naturtypen og viktige deler av dens utforminger er til dels godt fanget opp av vernet, men det er snakk om en internasjonalt sjelden naturtype der Norge har et spesielt ansvar.

Trusselnivået har samtidig vært høyt i moderne tid, der et stort antall lokaliteter har forsvunnet.

Temperert regnskog (boreonemoral regnskog)

Ansvarsnivå: middels

Hovedkilder: DN 2006 brev, fakta-ark DN13-revisjon, faggrunnlag (MFU)

Rik sumpskog

Hovedkilde: DN 2006 brev

THH kommentar: usikker/tviler på at dette er en internasjonal ansvarsskogtype for Norge.